

LOKAL VERDISKAPING

Det viktigste målet for Høyre er et bærekraftig velferdssamfunn. For å skape dette må vi legge til rette for mer verdiskaping i hele landet.

Høyre ønsker et samfunn som bygges nedenfra, hvor beslutninger tas nærmest den det gjelder, der enkeltmennesker gis tillit og ansvar til å skape gode liv, realisere ideer og ta mulighetene i bruk. Vi tror at innsatsvilje og skaperkraft styrker fellesskapet og lokalsamfunnene. Vi tror på Norge fordi landet vårt har store muligheter som vi kan utnytte sammen. Politikken må bygges på prinsippene om frihet for enkeltmennesket, privat eiendomsrett og maktspredning. For at det skal skapes verdier i hele landet må bedriftene få gode og forutsigbare rammevilkår. Dette krever markedstilgang slik at bedriftene får solgt varene sine, og Høyre mener derfor at EØS-avtalen er helt avgjørende for å sikre økonomisk vekst.

Levende og attraktive lokalsamfunn

Høyre vil ha levende og attraktive lokalsamfunn. Det er grunnlaget for at næringslivet kan blomstre og skape arbeidsplasser i hele landet. Sterke regioner og sterke lokalsamfunn er en forutsetning for desentraliserte bo- og arbeidsmarkeder. Høyre vil:

- Høyrestyrte kommuner skal være næringsaktive Ja-kommuner!
- Bedre samspillet mellom kommunene og næringslivet slik at bedriftenes behov i større grad blir ivaretatt i kommunenes plan- og reguleringsarbeid og ha årlige dialogmøter mellom kommunestyre og lokalt næringsliv for å fremme økt verdiskaping.
- Fortsette styrkingen av kommuneøkonomien og prioritere økninger i kommunenes frie inntekter.
- Stimulere til flere kommunesammenslåinger for å skape sterke regionale sentre med vekstkraft som kan være motorer i utviklingen lokalt.
- Legge til rette for motorisert ferdsel i utmark, med vekt på lokal forvaltning med respekt for allemannsretten og friluftslivet.
- Revidere eksisterende verneforskrifter og forvaltningsplaner i store verneområder med sikte på en mer aktiv holdning til hvordan næringsutvikling konkret kan integreres i forvaltningen.
- Legge til rette for fortsatt hytte- og fritidsboligutbygging der man lokalt ønsker det, dersom det ikke er i strid med nasjonale

føringer og sørge for at kommunene i større grad nyttiggjør seg hytteeierne som vekststressurs for levende lokalsamfunn.

- Legge bedre til rette for at attraksjoner og aktiviteter er tilgjengelige hele året, når det er mulig, for å styrke Norge som helårs reisemål.
- Regulere nok areal til næringsformål og legge til rette for utvikling av velfungerende næringsklynger gjennom gode rammebetingelser og det kommunale planarbeidet.
- Fortsette utflytting av statlige kompetansearbeidsplasser til hele landet.
- Styrke attraktivitet og bolyst ved at grunnleggende velferdstjenester er tilgjengelige over hele landet.

Kommunal selvråderett og selvstyre

Høyre vil styrke lokaldemokratiet og gi kommunene flere virkemidler, slik at de bedre kan legge til rette for verdiskaping. Når kommunene får bestemme mer selv betyr det at beslutninger tas nærmere folk, og sørger for at lokale initiativ ikke treneres av statlige organer. Høyre vil:

- Gi kommunene større myndighet i dispensasjonssaker, og gi kommunene større myndighet over egne ressurser og arealpolitikken.
- Begrense Fylkesmannens, direktoraters og fylkeskommunenes adgang til å overstyre kommunene basert på skjønn, og redusere statlige innsigelser og statlig overstyring. Det skal være en høy terskel for å tilsidesette kommunens planer i innsigelsessaker, og det skal kun skje der tungtveiende nasjonale interesser krever det.
- Redusere omfanget av regionale planer. I arbeid med statlige og regionale planer, retningslinjer og veiledninger som direkte eller indirekte virker inn på det lokale handlingsrommet skal kommunene som primærplanmyndighet involveres.
- Styrke fjellstyrenes rolle som lokal forvalter, verdiskaper og tilrettelegger for friluftslivet
- Ivareta viktige kulturminner og naturverdier basert på prinsippet «vern gjennom bruk».
- Bevare og utvikle ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift.
- Redusere antall direktorater for å effektivisere offentlige sektor og overføre mer makt og myndighet til kommunene.

- Revidere statlige retningslinjer med sikte på å gi kommunene større frihet til å gi dispensasjon til bygging i strandsonen, slik at det blir større lokal handlefrihet.

Forenklinger og forbedringer i offentlig byråkrati

Effektiv og rask kommunal saksbehandling er en forutsetning for god lokal næringsutvikling og verdiskaping. Offentlig byråkrati og prosesser må forenkles, og statlig overstyring begrenses. En effektiv og rask saksbehandling er avgjørende for å sikre aktivitet, utvikling og flere arbeidsplasser. Trege saksbehandlingsprosesser gir unødvendige kostnader og gjør at lokale firma kan gå glipp av oppdrag. Høyre vil:

- Videreføre arbeidet med forenklinger for å redusere næringslivets kostnader med mål om å redusere kostnadene for næringslivet med ytterligere 10 mrd. kroner.
- Forenkle plan- og bygningsloven ytterligere og ha som mål å redusere saksbehandlingstiden i plan- og byggesaker.
- Ved store regionale samferdselsprosjekter som strekker seg gjennom flere kommuner skal statlig reguleringsplan i større grad tas i bruk for å sikre effektiv fremdrift.
- Forenkle lov om offentlige anskaffelser slik at kommuner/fylkeskommuner i større grad kan inngå leverandørkontrakter med små, lokale bedrifter.
- At kommuner og fylkeskommuner skal digitalisere flere av sine tjenester. Alle søknads- og rapporteringsskjemaer skal tilbys som selvbetjeningsløsninger til bedrifter og innbyggere.
- At saksbehandling som ikke krever betydelig skjønnsutøvelse skal utformes som selvbetjeningsløsninger og automatiseres. Svar skal i størst mulig grad gis umiddelbart.
- Innføre nye former for samarbeid med privat næringsliv og frivillig sektor, med særlig vekt på deleordninger og sosialt entreprenørskap.
- Innføre digital byggesøknad i alle kommuner og ha et mål om å redusere saksbehandlingstiden med 25 % i alle kommuner.
- Gjennomgå administrasjonskostnadene i alle Høyre-styrte kommuner med mål om å redusere kostnadene knyttet til byggesak med 10 %. Reduserte kostnader skal gi like store reduksjoner i gebyrene.
- Bruke privat kompetanse som supplement i saksforberedning og saksbehandling i kommunene, der det er mulig.

- Forenkler regelverket for arealplaner slik at kommunene til enhver tid kan ha oppdatert planverk.
- Forbedre Altinn og ha som mål at næringslivet kun skal gjøre rapportering av samme informasjon til det offentlige en gang årlig.
- Innføre en regel om at dersom en enkel byggesøknad ikke er behandlet innen 3 uker, så bortfaller kommunens mulighet til å kreve gebyr for saksbehandlingen. Tilsvarende frist skal være 12 uker for omfattende byggesaker.
- At kommunene som standard skal tilgjengeliggjøre offentlige genererte data for innovasjon og næringsutvikling, gitt at personvern blir tilstrekkelig ivarettatt.

Samferdsel som legger til rette for lokal verdiskaping

Bedre veier, jernbane og moderne kollektivløsninger er en forutsetning for økt verdiskaping og bidrar til mer attraktive og velfungerende bo- og arbeidsmarkedsregioner over hele landet. Veiutbygging i hele landet knytter byer og tettsteder tettere sammen og bidrar til en mer effektiv distrikts- og regionalpolitikk. Det trengs effektive kollektivløsninger i de største byene og tettstedene og mellom landsdelene. Den digitale infrastrukturen må utbedres i hele landet, gjennom utbygging av bredbånd. Høyre vil:

- Sørge for en kraftig satsing på infrastruktur i og rundt de største byene og sikre at dagens belønningsordning for kollektivtransport baseres på objektive kriterier og dokumenterbare resultater.
- Gjennomgå kravene ved norske samferdselsprosjekter og videreutvikle Statens Vegvesen og Nye Veier for å redusere kostnadene og tidsbruken ved utbygging og frigjøre midler til flere prioriterte prosjekter.
- Prioritere økte bevilgninger til fylkesveier i fylkeskommunenes budsjetter.
- Systematisk finne og fjerne eksisterende flaskehals for verdiskaping i veinettet.
- Sørge for tilstrekkelige midler til utvikling av et bedre flytilbud på kortbanenettet, både gjennom økt kommersiell konkurranse og statlig kjøp av rutetilbud.
- Sørge for forbedret mobildekning i hele landet og videreføre satsingen på utbygging av moderne digital infrastruktur i hele landet, slik at flere bedrifter og husstander får tilgang til raskere bredbånd, også i områder der det ikke er grunnlag for kommersiell utbygging.

- Vurdere differensiert vegprising som alternativ til bompengeneinnkreving og ta i bruk ny teknologi som gjør bompengeneinnkrevingen billigere under forutsetning av at personvernet er tilstrekkelig ivaretatt.
- Gjennomgå administrasjonskostnadene i fylkeskommunene innenfor samferdsel med mål om å redusere kostnadene med minst 10 %.
- Fortsette utbygging av hurtigladeinfrastruktur for el-kjøretøy i hele landet.

Skape mer, ikke skatte mer

Høyre vil ha et mest mulig effektivt skattesystem som legger til rette for investeringer og flere arbeidsplasser i hele landet. Det statlige virkemiddelapparatet og skattereglene må utformes slik at de fremmer nyetableringer, vekst og innovasjon. Høyre vil:

- Redusere eiendomsskatten i Høyre-styrte kommuner og legge SSB boligverdier til grunn for utskrivning i eiendomsskatt i alle kommuner.
- Redusere selskapsskatten ned til nivået i våre naboland.
- Redusere og fase ut formuesskatten på arbeidende kapital for å styrke norsk eierskap
- til norske arbeidsplasser, samt øke bunnfradraget, og på lengre sikt fjerne formuesskatten.
- Bidra i OECD og opp mot EU for å finne internasjonale løsninger på beskatning av selskaper med høy inntjening og liten eller ingen fysisk tilstedeværelse, slik at det blir lettere for lokale bedrifter å konkurrere med internasjonale selskaper.
- Sørge for en effektiv regulering av folkefinansiering, for å bedre kapitaltilgangen til nyoppstartede selskaper. Regelverket må gjøre det enklere for flere å bli småaksjonærer.
- Forretningsmessig drift og forutsigbarhet for statlige investeringer i tidligfase kan sikres bedre gjennom investeringer i private fond og stimulans til nye private investeringsmiljøer.
- Legge til rette for at kommuner og fylkeskommuner kan bidra til innovasjon og næringsutvikling gjennom offentlige innkjøp, blant annet gjennom videreføring av Leverandørutviklingsprogrammet.
- Myke opp reglene for å kunne bruke aksjeselskap som selskapsform for deler av virksomheten i landbrukssektoren, for å

redusere den personlige risikoen og for å bedre mulighetene til kapitaltilgang.

- Tilpasse virkemidlene i det offentlige virkemiddelapparatet inn mot brede ordninger som prioriterer tiltak som skaper arbeidsplasser over hele landet.
- Bedre samarbeidet mellom Difi, næringslivet og kommunesektoren for å øke kompetansen på offentlige anskaffelser i kommunene og gjøre det offentlige til en bedre bestiller av tjenester fra næringslivet.
- Videreutvikle skatteincentiver for oppstartsbedrifter og forbedre pensjonsspareordningene for selvstendig næringsdrivende betydelig.
- La den enkelte kommune beholde mer av verdiene som skapes i kommunen.

Fylkeskommunen som regional utvikler:

Fylkeskommunene spiller en viktig rolle i regional utvikling gjennom å sørge for tilstrekkelig relevant kompetanse i videregående opplæring og fagskoler. Utdanningstilbudet må tilpasses etterspørselen i næringslivet, og samarbeidet mellom bedriftene og det offentlige må utvikles ytterligere. Fylkeskommunen har et koordinerende ansvar for kompetanse, infrastruktur, bærekraft, næringsutvikling, internasjonalisering, kultur og levekår. For at dette skal lykkes må fylkeskommunene involvere og samarbeide med kommunene, næringslivet og frivilligheten. Høyre vil:

- Løpende evaluere modeller i studietilbud og fagopplæringen for å være tilpasset fremtidens arbeidsliv med mål om at bedriftene skal få større medvirkning på utforming av tilbudene.
- Forbedre samarbeidet mellom fylkeskommunene, lokalt næringsliv og kompetansemiljøene i regionen for i større grad å se lærlingplasser i sammenheng med hvilket næringsliv det er i regionen, slik at flere kan få relevant lærlingplass.
- Flytte virkemidler for næringsutvikling til de nye regionene.
- Sikre alle elever lære plass
- Samarbeide med næringslivet om etablering av bransjedrevne utdanningstilbud innen yrkesfag for å styrke rekrutteringen, gjennomføringen og dekke behovet for fagarbeidere.
- Gjennomgå utgiftene til godtgjørelse av politikerne i fylkeskommunene med mål om å redusere antall heltidspolitikere og redusere nivået på de samlede godtgjørelsene.

- At alle fylkeskommuner setter som mål at 5 % av nyansettelser skal være personer med hull i CV eller nedsatt funksjonsevne.
- Fjerne arbeidsgiveravgiften for lærlinger for å gjøre det mer lønnsomt for bedrifter å satse på lærlinger.

Effektiv utnyttelse av viktige naturressurser

Norge er et land rikt på naturressurser og den lange kysten vår gir oss et viktig konkurransefortrinn. Behovet for grønn omstilling og økt verdiskaping understreker nødvendigheten av å utnytte potensialet som ligger i naturbaserte næringer. Havbruk og reiseliv er eksempler på norsk suksess basert på norske ressurser, kapital og kompetanse. Høyre vil:

- Legge til rette for vekst i havbruk bygget på trafikklyssystemet og planlegge for nye lokaliteter for havbruk.
- Videreføre ordningen med at det meste av konsesjonsvederlaget i Havbruksfondet tilfaller havbrukskommunene og vurdere størrelsen på kommunenes andel.
- Ikke innføre grunnrentebeskatning på havbruk og fiskeri
- Bidra til å øke bearbeidingsgraden i Norge.
- Bidra til et teknologiskifte for å gjøre norske sjømatbedrifter mer konkurransedyktige.
- Satse mer på utvikling av lokale reiselivsprodukter og -destinasjoner og forbedre skatteordningene for bransjen.
- Legge til rette for at lokal mat og drikke i større grad kan inngå som en del av reiselivsprodukter for å kunne bedre inntektsmulighetene i landbruket.
- Øke forskningsinnsatsen innenfor landbruket for å forsterke det grønne skiftet, innovasjonstakten, redusere klimagassutslippene i landbruket og øke en bærekraftig produksjon av jordbruksprodukter.
- Sørge for forutsigbare og gode rammebetingelser for bærekraftig skogbruk og forvaltning for å binde mer CO₂, øke avvirkingen og videreforedlingen av skog, slik at en større andel av tilveksten tas ut i verdiskapende virksomhet og gir grunnlag for arbeidsplasser. Vern av skog skal baseres på frivillighet og gjennomføres slik at det får minst mulige konsekvenser for avvirkingen, lokal virketilgang til skogindustrien og skognæringens bidrag til det grønne skiftet.

- Stimulere til modernisering av eksisterende vannkraftanlegg, åpne for kraftutbygging i nye vassdrag for å sikre tilgang til ren og fornybar energi og tillate skånsom kraftutbygging i vernede vassdrag.
- Sørge for gode rammevilkår for produksjon av bioenergi.
- Vurdere en lettekompensasjonsordning for mineralnæringen
- Føre en rovdyrpolitikk basert på Stortingsforlikene, styrke de regionale rovviltnemndenes myndighet og ha en forvaltning basert på lokal kunnskap og kompetanse.
- Stimulere de marine næringsklyngene, og styrke forskningen innenfor disse nye næringene.
- Legge til rette for forskning og teknologiutvikling av fremtidens energiløsninger innenfor havvind, bølgekraft, hydrogen, solkraft.
- Gi bedre muligheter til reiselivsnæringen til å la ansatte arbeide mer intensivt i høysesongene. Regler utarbeides sammen med organisasjonene.